

la humanitat

PERIÒDIC FUNDAT PER LLUIS COMPANYS EL 1931

PORTAVEU D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

VOL. III, 3.ª EPOCA, N. 7

BARCELONA, 1 MAIG 1979

PREU: 25 Ptes.

La festa del proletariat encara és reivindicativa

EL PRIMER DE MAIG, diada exemplar

La diada del Primer de Maig és exemplar.

Primerament perquè és única en el món. Al món occidental tenim festivitats generalitzades, són d'ordre religiós. Però no existeix una festivitat cívica com el Primer de Maig. I, per altra banda, és pot dir que el Primer de Maig és universal.

El Primer de Maig, en segon lloc, és, també, únic i exemplar pel seu significat. Segons ho decidia el Congrés de la Internacional Obrera, reunit a París, l'any 1899, el Primer de Maig havia de celebrar arreu del món, la Festivitat del Treball i de la Pau, constituint la gran diada de la fraternitat obrera universal. Cal remarcar la consciència moral de la Internacional Obrera, en manifestar la voluntat de commemorar als màrtirs de Chicago —treballadors caiguts en un mar de sang en la repressió d'una vaga i c o n s e q ü e n t manifestació— en aquell París de l'any 1899, eufòric de la burgesia per l'ambient d'exaltació que representava la primera Exposició Universal de París, exponent del desenvolupament industrial de l'època i de l'imperialisme de la França d'aquells dies.

El Primer de Maig havia d'ésser encara única i exemplar, perquè fou commemorat amb disciplina per tots els treballadors de la terra i esdevingué, en el transcurs dels temps, una diada realment eficaç. Car la visió que tingueren els membres del Congrés Internacional Obrer de París, de reivindicar a cada Primer de Maig, quelcom de concret en els drets del treballador, ha constituït, adé * i ara, en hores de lluita aferrissada o de triomf, de pau i germanor, una fita de reivindicacions què, poc a poc, s'han anat assolint.

Es ben cert que la primera internacional obrera, la AIT, tenia un programa prou ambiciós, que per altra banda i per vies diferents han assu-

mit les altres «internacionals» que l'han succeït. Organitzat a Londres, el Primer Moviment Obrer, per iniciativa del sindicalisme, té més influència de Proudhon i Fourier que no pas de Marx, ni encara de Bakunin. Per la I Internacional, la transformació de la societat passa per la creació de cooperatives de producció on el treballador rebí íntegrament el benefici del producte del seu treball; on és creí un sistema financer de crèdit gratuït per les cooperatives; on la federació generí la pau universal.

No és en và que quan l'any 1871 i arran de la presència a Espanya de refugiats procedents dels fets de la Comuna de París, fou Pi i Maragall, traductor de Proudhon, qui defensà amb vigor la llicitud moral i ajustada a dret de la Internacional. A les Corts de la Monarquia liberal, ja tambalejant, surgida de la revolució del 68, Sagasta plante-

ja el problema de la legalitat de la Internacional. Llegint el debat parlamentari que és produí aleshores —recollit i comentat en el Llibre la «I Internacional en las Cortes Españolas», d'Oriol i Vergés (publicacions de la Càtedra de Historia General —Universitat de Barcelona (1964)— hom pot constatar la clarividència de Pi i Maragall vers la Internacional.

La Internacional, diu en síntesis Pi, té dos objectes, un mediat i un immediat. El mediat o finalitat del seu programa: la possessió pels treballadors dels mitjans de producció, l'apropiació pels propis treballadors dels beneficis de la producció i l'adveniment d'una societat sense classes. El programa immediat és: la reducció de les hores de treball, la intervenció de l'Estat, mitjançant una regulació protectora del treball dels infants i de

les dones; abolició dels impostos indirectes, instrucció pública general, gratuïta, ordenació dels crèdits per obres socials, dret sindical i de vaga, dret a constituir pels propis sindicats caixes de resistència. Segons Pi, no hi ha res contrari a la moral en el programa de la Internacional i res que, en el avenir, no pugui ésser objecte de dret positiu. Pi, per recollir la seva intervenció, recorda com s'havia abolit la propietat feudal i drets de propietat que provenien de privilegis d'heroi de la reconquesta, com s'havia produït la desamortització dels béns eclesiàstics, per passar de la societat aristocràtica a la burgesa. No és immoral diu Pi, «voler treballar en millors condicions i més endavant aspirar a un canvi de model de societat...».

I no obstant, com si els membres de la I Internacional, reunits a París, l'any 1899, instuïssin que

la finalitat de les seves idees, havia de donar lloc a divergències teòriques o sovint fins i tot pràctiques, per les circumstàncies històriques sempre contingents, instituïen el Primer de Maig, amb un calendari de reivindicacions ben precis. El Primer de Maig, de 1890, fou el de la reivindicació de les 8 hores de treball.

I així, cada Primer de Maig, de la història d'aquesta diada, ha estat presentada sota el signe d'una reivindicació determinada, moltes d'elles assolides, àdhuc en el món occidental, en l'economia de mercat, on el protagonisme actual de la classe obrera és evident. On fins i tot els demòcrates més sincers, han fet seva la frase de Jaurès: «No hi pot haver democràcia, contra la classe obrera; no hi haurà protagonisme obrer sense democràcia». No hi ha hagut, conse-

qüentment, cap commemoració més eficaç que la del Primer de Maig. No hi ha hagut sang vessada innocentment que hagi estat més fructífera. També el 14 de juliol, es commemora a França la presa de la Bastilla, símbol d'una revolució que els historiadors senyalen com el començament de la Història Contemporànea. Però, avui, quan el 14 de juliol, es balla pels carrers de París, ho és presència els focs d'artifici de la muntanya de Montmaitre, qui reclama més llibertat, més igualtat, més fraternitat?

També, el Dia de la Independència Americana, podria ser el dels Drets de l'Home, car van estar els Estats Units d'Amèrica, abans que els francesos, els primers en declarar-los, però qui s'en recorda?

El Primer de Maig, el calendari dels 90 anys que es celebra el Primer de Maig, ha estat escalonat de reivindicacions, generalment assolides. Ja sabem que potser la història de l'emancipació de l'home, no tindrà mai fi. Però prosseguir el combat haurà estat el més bell compromís de l'home. Per la perseverància en la reivindicació el Primer de Maig, és exemplar; pel sentiment de fraternitat que s'en desprèn, és encara exemplar. Un Primer de Maig —sinó fos cada dia que ho tenim present— ens recorda que és veritat que si el segle XIX fou el segle de la llibertat, el nostre segle té un signe netament social. Es segle del socialisme, que per nosaltres homes de llibertat, no pot ser més que el desenvolupament de la democràcia política en el camp de la economia i del treball; car, la democràcia és la emancipació de l'home o no és democràcia. I és que pels homes de la llibertat, llibertat, igualtat i fraternitat, no han estat mai, mots en và.

Antoni Nogués

